

Quo vadis, Sociální pedagogiko?

Tímto číslem časopis Sociální pedagogika završil deset let od svého vzniku. Redakce a redakční rada vznikly na jaře 2013, na podzim téhož roku bylo publikováno první číslo. Dosud vyšlo dvacet čísel, z nichž jedenáct bylo tematicky otevřených a devět monotematických. V poslední době byla pro redakci informačně významná skutečnost, že se stále méně studií dostávalo do recenzního řízení. A to buď kvůli kvalitě textu, či mimoběžnému oborovému zaměření.

Začátkem tohoto kalendářního roku jsme požádali o opětovné zhodnocení vstupu časopisu do databáze SCOPUS. Tak jako v předcházejícím hodnocení byla stanovena pozitiva a negativa současné podoby časopisu. Nejnovější a předešlé hodnocení se ve významných bodech překrývají.

Jestliže podobné hodnocení bylo před několika lety znakem naděje, že časopis do databáze bude zanedlouho zařazen, současné hodnocení má jiný charakter. Když jsme připravovali strategii po prvním hodnocení, pracovali jsme se zřejmým faktem, že zájem autorů publikovat své studie v našem časopise stoupá, stejně jako stoupá jejich kvalita. To bylo zřejmě důsledkem skutečnosti, že jsme si za prvních pět let trvání časopisu vybudovali dobrou pověst. Dnes se však nacházíme ve zcela jiném profesně-politickém kontextu.

S reálným uplatněním Metodiky 2017+ při hodnocení publikační činnosti akademiků se zcela změnila podmínky fungování časopisu. Nacházíme se v začarovaném kruhu. Ať uděláme jakýkoli krok, nedaří se nám kruh rozetnout. Na jedné straně jsou autoři danými podmínkami nuceni publikovat v indexovaných časopisech. Na stranu druhou je vstup našeho časopisu do databází striktně podmíněn ochotou autorů publikovat v našem časopise kvalitní texty, přičemž jejich ochota musí být o to větší, oč lepší pozici mají časopisy, které jsou již do databází SCOPUS či WoS zařazené. Kolem této osy se točí vše ostatní. Bez autorů ochotných umenšit svůj profesní „růst“ tím, že investují energii do publikování v časopise, který kvůli uplatňované metrice dostatečně nezhodnotí jejich práci, nebude možný vstup do databáze. Bez vstupu do databáze nebude možné zvětšit mezinárodní význam časopisu a navýšit citace publikovaných textů v dalších významných časopisech atd.

Od roku 2019 zájem autorů publikovat studie v Sociální pedagogice s každým číslem klesá. Tuto tendenci jsme nedokázali změnit ani navýšením anglických čísel, ani častějším přizváním externích redaktorů ke spolupráci. Přestože se nám v každém čísle dařilo několik studií publikovat, bylo to za cenu navyšující se redakční práce. To se mimo jiné projevilo poklesem studií, které byly připuštěny do recenzního řízení (v roce 2020 – 18 studií, 2021 – 13, 2022 – 10) – není třeba dodávat, že publikována mohla být přibližně polovina z nich. A trend poklesu zájmu i kvality postoupených textů dále narůstá.

Zároveň je ale zjevná jiná charakteristika. S poklesem studií se zvětšuje počet odlišného typu textů či jiných formátů, které jsou zařazovány do rubrik jako Inspirace ze zahraničí, Rozhovor, Dokument či Kulatý stůl. Mnohé z textů, které byly redakci přeloženy jako studie, byly nakonec přesunuty do těchto rubrik. Podle míry čtenosti se zdá, že jsou to právě tyto rubriky, jež komunita zabývající se sociální pedagogikou oceňuje. Tato skutečnost má svůj pandán také mimo publikační svět. V roce 2022 vznikla Asociace sociálních pedagogů, která, zdá se, je nyní nejaktivnější skupinou sociálně pedagogické komunity. Nejedná se o akademické sdružení, jeho cíle jsou odlišné od původních cílů odborného časopisu.

Všechny zmíněné skutečnosti staví redakci a redakční radu před následující otázky: Jak pokračovat dál? Nenastala doba, kdy je nutné vylézt z ulity cílů, které byly stanoveny za zcela odlišných podmínek, a přizpůsobit je současným potřebám? Kdo je vlastně cílová skupina časopisu? Jaké nové cíle pro náš časopis máme vytyčit? Jaké cesty k jejich naplňování máme stanovit? Quo vadis, Sociální pedagogiko?

Jak je zřejmé z celého textu, Sociální pedagogika bude vycházet i nadále. Redakce společně s redakční radou však musí nalézt svůj nový *raison d'être*. O výsledku tohoto procesu budeme své čtenáře informovat v následujícím čísle.

Redakce